

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ УМЕНИЯ“

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт на образованието“; ОКС „магистър“ – задочно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СНУ, 6 за ДНДО

СЕМЕСТЪР: 10 за СНУ, 12 за ДНДО

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 30 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	
т.ч.	
• ЛЕКЦИИ	15
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	210

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Юлиян Нарлев)

2.
(гл. ас. д-р Петър Петров)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Д. Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

В съвременния динамичен свят, директорите на училища се нуждаят от широк набор от умения, за да ръководят ефективно своите институции. В този контекст, предприемаческите умения стават все по-важни за справяне с непрекъснато променящите се условия и за стимулиране на иновациите в образователната среда.

Дисциплината „Предприемачески умения“ има за цел да предостави на директорите на училища задълбочени познания и практически умения в ключови области на предприемачеството. Чрез интерактивни лекции, дискусии, казуси и групови задачи, курсът ще насърчи:

- Разбирането на основните концепции и принципи на предприемачеството.
- Развиването на креативно и критично мислене за генериране на иновативни идеи.
- Овластяването на техники за решаване на проблеми и вземане на решения.
- Усъвършенстването на лидерските умения и способността за изграждане на екип.
- Разбирането на значението на етиката, социалната отговорност и устойчивостта в предприемаческия контекст.
- Прилагането на предприемаческия подход за стимулиране на иновации в училището.

В резултат на курса, директорите на училища ще:

- **Познават:** основните концепции и принципи на предприемачеството, както и тяхното приложение в образователната среда.
- **Разбират:** значението на креативността, иновациите и критичното мислене за успеха на предприемаческите начинания.
- **Могат:** да генерират иновативни идеи, да решават проблеми, да планират и изпълняват предприемачески проекти.
- **Умеят:** да работят в екип, да общуват ефективно, да изграждат мрежа от контакти и да управляват ресурси.
- **Създават:** култура на предприемачество в своето училище, която насърчава креативността, инициативността и самостоятелността.

Основни компетентности, които развива дисциплината:

- (3) математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството;
- (4) цифрова компетентност;
- (7) предприемаческа компетентност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
Тема 1. ТВОРЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО	
1.1.	Разбиране на значението на креативността в предприемачеството
1.2.	Проучване на техниките за насърчаване на креативността и генериране на иновативни идеи
Тема 2. КРИТИЧНО МИСЛЕНЕ И РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИ	
2.1.	Развиване на умения за критично мислене за откриване и анализ на предизвикателствата пред училището
2.2.	Подходи и техники за преодоляване на предизвикателства
Тема 3. ДЕФИНИРАНЕ НА ОГРАНИЧЕНИЯ И ТЕХНИКИ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИ	
3.1.	Ефективна комуникация и представяне на идеи
3.2.	Разбиране на значението на ясната и убедителна комуникация в предприемачеството
3.3.	Усвояване на техники за изготвяне и представяне на убедителни презентации

Тема 4. ЛИДЕРСТВО И ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕКИП	
4.1.	Изследване на различните лидерски стилове и тяхното въздействие върху динамиката на екипа
4.2.	Разбиране на принципите на ефективното изграждане и управление на екипи.
Тема 5. ФИНАНСОВА ГРАМОТНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ	
5.1.	Разбиране на основните финансови понятия, свързани с предприемачеството
5.2.	Усвояване на умения за ефективно управление на финансите в контекста на предприемаческите инициативи в училището
5.3.	Анализиране на финансовите отчети и вземане на информирани финансови решения
Тема 6. ПРОУЧВАНЕ НА ПАЗАРА И АНАЛИЗ НА КЛИЕНТИТЕ	
6.1.	Разбиране на значението на пазарните проучвания за валидиране на предприемаческите идеи
6.2.	Усвояване на методологии за провеждане на ефективни пазарни проучвания и анализ на клиентите
Тема 7. СЪЗДАВАНЕ НА МРЕЖИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯ	
7.1.	Разбиране на значението на работата в мрежа в предприемачеството
7.2.	Усвояване на стратегии за изграждане и поддържане на професионални взаимоотношения
Тема 8. УПРАВЛЕНИЕ НА ВРЕМЕТО И ПРОДУКТИВНОСТ	
8.1.	Разбиране на значението на управлението на времето в предприемачеството
8.2.	Усвояване на техники за приоритизиране на задачите и ефективно управление на времето
Тема 9. УСТОЙЧИВОСТ И АДАПТИВНОСТ	
9.1.	Разбиране на ролята на устойчивостта за преодоляване на предизвикателства и неуспехи
9.2.	Стратегии за изграждане на устойчивост и за справяне с неуспехите
Тема 10. ЕТИКА И СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ	
10.1.	Проучване на етичните дилеми, с които често се сблъскват предприемачите
10.2.	Разбиране на значението на социалната отговорност в училището
Тема 11. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ	
11.1.	Разбиране на същността на рисковете и несигурността в предприемачеството
11.2.	Усвояване на техники за идентифициране, оценяване и намаляване на рисковете
Тема 12. ВЪТРЕШНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И ИНОВАЦИИ В УЧИЛИЩЕТО	
12.1.	Изследване на концепцията за вътрешното предприемачество и нейното значение в организациите
12.2.	Усвояване на стратегии за насърчаване на културата на иновации и предприемачество в училищата
Тема 13. ЗНАЧЕНИЕТО НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ЦИФРОВАТА КОМПЕТЕНТНОСТ	
13.1.	Разбиране на ролята на технологиите за стимулиране на иновациите
13.2.	Запознаване с нововъзникващите технологии и тяхното потенциално въздействие върху училището
Тема 14. РАЗВИТИЕ НА СОБСТВЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛ И НАГЛАСИТЕ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ	
14.1.	Култивиране на самоосъзнатост и отразяване на личните силни и слаби страни
14.2.	Възприемане на нагласата за растеж и значението на ученето през целия живот
Тема 15. ИЗГРАЖДАНЕ НА КУЛТУРА, НАСЪРЧАВАЩА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО В УЧИЛИЩЕТО	
15.1.	Модел на предприемаческата култура
15.2.	Стъпки за нейното внедряване в училището
15.3.	Приобщаване на педагогическия и непедагогическия персонал

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсов проект	1	50
1.2.	Казуси	2	30
1.3.	Дискусии	2	20
	Общо за семестриалното оценяване:	5	100
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Писмен изпит (решаване на казуси)	1	110
	Общо за сесийното оценяване:	1	110
	Общо за всички форми на контрол:	6	210

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вуцова, А., Митов, Е. (2016). Предприемачески умения. *Професионално образование*, 2 (18), 215-230.
2. Коев, Й. П. (2016). *Кратък курс по предприемачество*. Варна: СТЕНО.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Михалкова, Л. (2010). *Психология на предприемаческата дейност*. София: УНСС.
2. Нарлев, Ю. (2017). *Социални предприятия и социални иновации – теория и практика*. Варна: изд. ИК“Ларго сити“ООД.
3. Радев, Н., Русанова, Л. (2010). *Основи на социалното предприемачество*. В.Търново: Унив. изд. Св. св. Кирил и Методий.
4. Фотев, Г. (2015). Социалното предприемачество. *Социологически проблеми*. Год. XLVII. 3-4. с. 250 – 270.
5. Clarke, R. (2020). *Design Thinking*. Chicago: Ala Editions.
6. Design Kit. (2024). Retrieved 10April 2024, from <https://www.designkit.org>.
7. Dweck, C.S. (2012) *Mindset: The New Psychology of Success*. Kennett Square, PA: Soundview Executive Book Summaries.
8. Ferrazzi, K. and Raz, T. (2016) *Never eat alone: And other secrets to success, one relationship at a time*. Clitheroe, United Kingdom: Joosr Ltd.
9. Johnson, S. (2011) ‘Where good ideas come from: The natural history of innovation’, *Choice Reviews Online*, 48(10). doi:10.5860/choice.48-5785.
10. Ignatieff, G., Fisher, R. and Urey, W. (1982) ‘Getting to yes: Negotiating agreement without giving in Roger Fisher and William Urey’, *International Journal*, 37(4), p. 649. doi:10.2307/40202101.
11. Lian, J. W., & Yen, D. C. (2017). Understanding the relationships between online entrepreneurs’ personal innovativeness, risk taking, and satisfaction: Comparison of pure-play and click-and-mortar. *Journal of Organizational Computing and Electronic Commerce*, 27(2), 135-151. Available:http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/ 10919392.2017.1297650.
12. Pink, D.H. (2018) *To sell is human: The surprising truth about persuading, convincing and influencing others*. Rearsby, Leicestershire: Clipper Audiobooks.
13. Ries, E. (2011) *The lean startup: How constant innovation creates radically successful businesses*. New York, NY: Crown.
14. Seelig, T. (2012) ‘Ingenuity: A crash course on creativity’, *Choice Reviews Online*, 50(02). doi:10.5860/choice.50-0970.